

Beslut om bildande av naturreservatet Trone Mosse i Vänersborgs kommun

Innehåll

Beslut om bildande m.m.

Syftet med naturreservatet

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Beslut om föreskrifter

Ärendets handläggning

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Upplysningar

Ersättningstalan

Kungörelse

Hur man överklagar

Bilagor

Bilaga 1. Beslutslista

Bilaga 2. Översiktskarta

Bilaga 3. Skötselplan med bilagor

Bilaga 4. Fastighetsförteckning/ Sakägarförteckning

Bilaga 5. Sändlista

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Trone Mosse
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Vänersborg
Ungefärlig mittpunkt:	N 6481256, E 330583 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	13 km nordost om Uddevalla, 15 km nordväst om Vänersborg
Fastigheter	Del av Trombälgen 1:33
Ägare	Privata markägare
Nyttjanderättsinnehavare:	Se bilaga 4
Areal (ha):	Ca 30 hektar
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Natura 2000-beteckning:	SE0530209
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap, 21a

Beslut om bildande m.m.

Länsstyrelsen förklarar det område som avgränsats på kartan i bilaga 1 som naturreservat. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken.

Naturreservatets gränser ska märkas ut i terrängen.

Namnet ska vara Naturreservatet Trone Mosse.

Beslutet riktar sig till allmänheten, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård.

Länsstyrelsen har tidigare beslutat om följande områdesskydd som berör delar av det blivande naturreservatet:

- Natura 2000-området Trone mosse (SE0530209) enligt miljöbalken och förordningen (1998:1252) om områdesskydd den 1 april 2004, dnr 511-11059-2016.

Länsstyrelsen utser Västkuststiftelsen som förvaltare av naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 21 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer,
- bevara ett stort mossekomplex med en mosaik av våtmark, orörda randskogar, sumpskogar samt kantzoner,
- bevara de växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer samt att på sikt öka tillgången till död ved,
- de i området fastställda Natura 2000-habitaten och arterna ska bevaras i gynnsamt tillstånd, vilket innebär att utbredningen av dessa, dess strukturer och ingående arter ska finnas kvar i tillräcklig omfattning.

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen och våtmarken lämnas i huvudsak till fri utveckling,
- avverkningar, gallringar, granplantering och annat produktionsinriktat skogsbruk förbjuds,
- exploatering av området genom bebyggelse, vägdragning m m förbjuds, och
- annan verksamhet som kan påverka hydrologi och hydrokemi negativt förbjuds.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Ärendet initierades av markägarna genom en KOMET-anmälan i september 2017. Det föreslagna reservatsområdet är en del av ett större område (myrkomplexet Trone Mosse) med naturvärden. Trone mosse är ett stort och, för regionen, representativt mossekomplex med värdefull skogsmyr miljö. Området har höga ornitologiska värden och en karaktäristisk flora. Myren ingår i Natura 2000-området Trone Mosse (SE0530209). Inom det föreslagna reservatsområdet finns naturtyperna Öppna mossar och kärr (7140), Skogsbevuxen myr (91D0) samt Taiga (9010) varav Taiga ligger utanför natura 2000-områdets avgränsning, se bilaga 3.2.

Trone mosse finns med i den nationella Myrskyddsplanen och är även klassad som ett av de viktigaste områdena för våtmarksfåglar i Dalsland. Myren är lokalt påverkad av dikning men sett till sin helhet förhållandevis orörd. Myrens ekologiska funktioner bedöms intakta. I våtmarksinventeringen är myren klassad som ett objekt med mycket högt naturvärde. Stor del av naturreservatet Trone mosse ligger inom riksintresse för naturvärden (3 kap. 6§ miljöbalken). Området ligger också delvis inom riksintresse för kulturmiljövård (3 kap. 6§ miljöbalken).

Naturreservatet har, förutom en värdefull myr miljö, både värdefulla sumpskogar och äldre tallskogar där stor del består av värdekärna men även av nödvändiga skyddszoner. Skyddet av områdets hydrologi, mot dränering, vattenreglering, torvtäkt, våtmarkskalkning och annan verksamhet som kan påverka hydrologi och hydrokemi negativt, är en prioriterad åtgärd. Ett långsiktigt skydd skulle säkerställa att den delvis öppna och delvis skogbevuxna myren samt sumpskogar, myrholmar och kantzoner längs våtmarken bevaras.

Beslut om föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar att följande föreskrifter ska gälla i naturreservatet. Beslutet är fattat med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden (7 kap. 5 § miljöbalken).

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg eller körväg för skogsmaskiner,
3. anlägga luft- eller markledning,
4. anlägga stängsel eller hägnad,
5. anordna upplag eller bedriva täkt,
6. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark eller block,
7. dika, dikesrensa, dämma eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden,
8. bedriva skogsbruk; avverka, ta bort, flytta, upparbeta eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. inplantera för trakten främmande djur eller växter,
10. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller gödselmedel, och
11. framföra motordrivet fordon. Förbudet gäller inte i samband med uttransport av fällt vilt med s.k. älgdragare, fyrhjuling eller motsvarande.

Föreskrifter enligt A ovan gäller inte i följande fall:

- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.

B. Föreskrifter om skyldighet att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken).

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar uppförs/anläggs och att följande åtgärder vidtas.

1. Naturreservatet märks ut i terrängen.
2. Informationstavla sätts upp och underhålls.
3. Bekämpning av invasiva arter.
4. Ta ner enstaka granar som är angripa av granbarkborrar.
5. Undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet (7 kap. 30 § miljöbalken).

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. skada levande träd och buskar, samt skada eller ta bort döda träd.

Föreskrifter enligt C ovan gäller inte i följande fall:

- När Länsstyrelsen, eller den Länsstyrelsen utser, genomför naturinventeringar, vilka även kan innebära insamling av arter i vetenskapligt syfte.
- När förvaltaren, eller den förvaltaren utser, utför de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår under B.

Ärendets handläggning

En uppdaterad bevarandeplan för natura 2000-området Trone mosse fastställdes i slutet av 2016. Frågan om områdesskydd initierades under 2017 genom att ägarna till fastigheten Trombälgen 1:33 anmälde delar av fastigheten inom ramen för projektet Nya Komet. Överenskommelse om intrångsersättning har tecknats med fastighetens ägare.

Ulf Andersson, Niklas Andersson samt delägare i Trombälgen S:2 har som berörda mark- och sakägare, förelagts enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att yttra sig över förslag till beslut med föreskrifter och skötselplan.

Förslaget har även remitterats till Vänersborgs kommun, Skogsstyrelsen och Sveriges Geologiska Undersökning (SGU).

LRF Västra Götaland, Mellersta Götalands jordägarförening, Naturskyddsföreningen, Friluftsförbundet och ägare till berörda grannfastigheter har fått förslaget för kännedom och eventuellt yttrande.

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på reservatsbildandet. SGU avstår från att yttra sig.

Mellersta Götalands jordägarförening har i sitt yttrande skrivit de inte kan tillstyrka förslaget till beslut utan hemställer att beslutet revideras så att åtgärder mot granbarkborrens utbredning och andra skadeinsekter tillåts i naturreservatet.

Länsstyrelsen kommentar:

Naturreservatet Trone Mosse består huvudsakligen av våtmarker och tallskog med inslag av sumpskogar med löv. Eftersom granen är fåtalig och inte det huvudsakliga syftet att skydda i reservatet, har åtgärder mot granbarkborre inte någon negativ effekt på det vi med reservatet ämnar skydda. Vi har skrivit in en förskrift som gör det möjligt för naturreservatets förvaltare att ta ned enstaka granar som är angripna av granbarkborre för att minimera spridningen av angrepp till närliggande fastigheter.

Vänersborgs kommun bedömer att det upprättade förslaget till beslut och skötselplan är ändamålsenliga och har inget att invända mot bildandet. Kommunen vill understryka vikten av att friluftslivet har tillgång till naturreservatet och ser ett behov av att vägvisning och parkering i anslutning till området utreds.

Kerstin och Bo Althoff har lämnat synpunkter på parkeringsmöjligheter för besökare till reservatet.

Länsstyrelsen kommentar:

Vi ser idag inget behov av att anlägga en parkering för naturreservatet. Området är lågt prioriterat för skötselåtgärder för friluftsliv och endast en informations-tavla kommer sättas upp vid reservatsgränsen. En informationstavla ska finnas i alla nya reservat oavsett om det är prioriterat för friluftsliv eller inte. Det finns inga befintliga stigar i reservatet och stor del av det skyddade området består av myr- och sumpmarker. Besöksintresset bedöms som lågt.

Vi väljer istället att prioritera andra reservat som är mer besöksintressanta till att lyfta fram och hänvisa våra besökare till. Allemansrätten gäller dock i naturreservatet Trone Mosse, det är därför fritt för den som vill att ströva omkring i området.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Beskrivning av naturreservatet

Totalt är mossekomplexet Trone mosse ca 685 hektar och ligger på gränsen mellan Vänersborg, Färgelanda och Uddevallas kommuner. Naturreservatet är 30,5 hektar och ligger i mossekomplexets södra ände, ungefär 2 kilometer väster om Stora Hästefjorden i Vänersborgs kommun. Området består till stor del av myrmark som domineras av en stor öppen, svagt välvd mosse. Mossen kantas bitvis av laggkärr och randskog som successivt övergår i en äldre gles tallskog. I öster finns även flera områden med sumpskogar och i väster finns partier med barrblandskog. Solbelysta luckor är vanligt förekommande i tallskogen. Död ved förekommer måttligt, och främst i form av torrakor. De stora öppna och förhållandevis ostörda mosseytorna ger goda förutsättningar för våtmarksfåglar. I myrområdet för hela Trone Mosse häckar bland annat ljunpipare, storspov, rödbena och grönbena.

Motivering av beslutet

Naturreservatet Trone mosse har en mängd skogsbiologiskt viktiga strukturer så som äldre träd och död ved som är ovanliga i dagens, av skogsbruk präglade landskap. Området har också en värdefull skogs-myrmiljö och är en del av ett för regionen representativt mossekomplex. Trone mosse har således en mosaik av sumpskogar, myrmark och äldre skog med både delar som idag utgör så kallade värdekärnor och delar som med tiden kommer utvecklas till värdekärnor. De skogsbrukbara skogarna är delvis svåråtkomliga på grund av de många sumpområdena, vilket har lett till att få skogsbruksåtgärder vidtagits i området kring myren. Frånvaron av skogsbruk är en förutsättning som har möjliggjort nybildning av viktiga strukturer så som död ved och gamla träd samt bildandet av naturliga luckor i skogen som ger solbelysta stammar. Dessa värden är av grundläggande vikt för att bevara livsformer som är knutna till ostörda områden samt områden med en naturlig skogsdynamik.

För att skydda områdets värden behövs ett förbud mot skogsbruksåtgärder samt åtgärder som förändrar områdets hydrologi och hydrokemi. Dessa värden såsom rödlistade arter och signalarter (lavar, svampar, mossor och insekter) som är knutna till

gamla träd och död ved skulle försvinna om skogsbruk eller annan exploatering tillåts. Likaså skulle den karaktäristiska florán på myren med tiden försvinna om hydrologin eller hydrokemin förändras.

Naturreseervatets föreskrifter är utformade så att syftet med reseervatet ska uppnås. Skogsbruksåtgärder påverkar den naturliga processen och successionen, således bör området lämnas åt fri utveckling. Genom naturreseervatsbildning undanröjs dessa hot och förutsättningar för bevarande av naturskogsmiljön, med dess strukturer och därtill hörande arter, förbättras.

Reservatsförslaget uppfyller kriterierna i de nationella och regionala strategierna för formellt skydd av skog (från 2017 respektive 2019). Avgörande urvalskriterium har varit områdets bitvis höga värden på beståndsnivå. Skyddet av Trone mosse bidrar också till det ekologiskt funktionella nätverket av skyddade områden. Utifrån perspektivet grön infrastruktur bidrar naturreseervatet till möjligheten för arter att spridas och förflytta sig i landskapet.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för konsekvensutredning av regelgivning.

Beslutets förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser.

Naturreseervatet ligger inom ett område som ingår i myrskyddsplanen (objekt nr: P8, Trone mosse). Myrmarken i reseervatet är även en del av natura 2000-området Trone mosse (SE0530209). I våtmarksinventeringen (VMI Grundinventering) är området klassat som ett område med mycket högt naturvärde. Området omfattas delvis av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (objekt id: NRO-14-046) samt delvis av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Objekt nr KP21, Hästefjorden).

Enligt Vänersborg kommuns översiktsplan 2017, antagen av kommunfullmäktige 13 december 2017, ligger naturreseervatet inom ett område benämnt som Värdefullt naturområde. Områdets status som Natura 2000-område är också uppmärksammat i kommunens översiktsplan.

Inom reseervatet finns två ytor som ingår i skogsstyrelsens skikt med sumpskogar.

Miljömål

Naturreseervatet utgör ett led i arbetet med att uppnå det av riksdagen antagna miljömålen Myllrande våtmarker, Levande skogar samt Ett rikt växt- och djurliv.

Intresseprövning

Med hänsyn till områdets värden och naturreseervatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreseervat. Föreskrifterna är anpassade till naturreseervatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa

skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Hushållningsbestämmelser

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 och 4 kap. miljöbalken och med den för området gällande översiktsplanen.

Upplysningar

Dispens från *föreskrifterna* m.m.

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifterna för naturreseptatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreseptatet. Om det finns synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreseptatet (7 kap. 7 § miljöbalken).

Skogsvårdslagen

Genom beslutet om naturreseptatet följer att skogsvårdslagens bestämmelser upphör att gälla i hela naturreseptatet, där skogsbruk förbjuds enligt A Föreskrifterna, (se 4 § Skogsvårdslagen (SFS 1979:429). Därmed har markägaren inte längre något ansvar enligt 29 § skogsvårdslagen för att bekämpa eller förebygga insektshärjning i skog.

Annan lagstiftning gäller som vanligt

Vid sidan av föreskrifterna för naturreseptatet gäller annan lagstiftning som vanligt. Lagar och föreskrifter som bedöms vara av särskild betydelse för att syftet med naturreseptatet ska uppnås är t.ex. följande:

- Miljöbalkens bestämmelser om Natura 2000, vattenverksamhet och artskydd.
- Terrängkörningslagen och terrängkörningsförordningen.
- Fridlysningsbestämmelser i artskyddsförordningen.
- Kulturmiljölagen.
- Jaktlagstiftningen.
- Lagen om skydd mot olyckor t.ex. generella eldningsförbud och efterbevakningsansvar vid brand.

Reservatets gränser

Reservatets gränser sammanfaller delvis med befintliga fastighetsgränser, se bilaga 1. Även efter justeringar av sådana fastighetsgränser i kartan, t.ex. efter fastighetsbestämning eller inmätning av gräns, ska reservatsgränsen anses följa fastighetsgräns i berörd del.

Förvaltare och förvaltningsuppgifter

- Förvaltare är Väst kuststiftelsen.
- Naturreservatets gränser märks ut i terrängen genom förvaltarens försorg enligt anvisningar av Naturvårdsverket.
- Förvaltningen bedrivs enligt den skötselplan som fastställts av Länsstyrelsen. Skötselplanen ska ligga till grund för naturreservatets skötsel och ska vid behov revideras.

Ersättningstalan

Om överenskommelse om ersättning inte kan träffas, måste sakägare som vill göra anspråk på ersättning eller inlösen väcka talan i Mark- och miljödomstolen som får avgöra ersättningsfrågan. Sådan talan måste enligt 31 kap. 13 § miljöbalken lämnas in till Mark- och miljödomstolen inom ett år efter att detta beslut vunnit laga kraft, i annat fall förlorar sakägaren rätten till ersättning.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling och i TTELA Trollhättans Tidning, Elfsborgs Läns Allehanda.

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen i Länsstyrelsens författningssamling och gäller omedelbart även om de överklagas.

I detta ärende har länsöverdirektör Lisbeth Schultze beslutat. Naturvårdshandläggare Marja Fors har varit föredragande. I handläggningen har också medverkat avdelningschef Sven Swedberg, enhetschef Johan Jannert och länsjurist Anna Roslund.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Lisbeth Schultze

Marja Fors

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

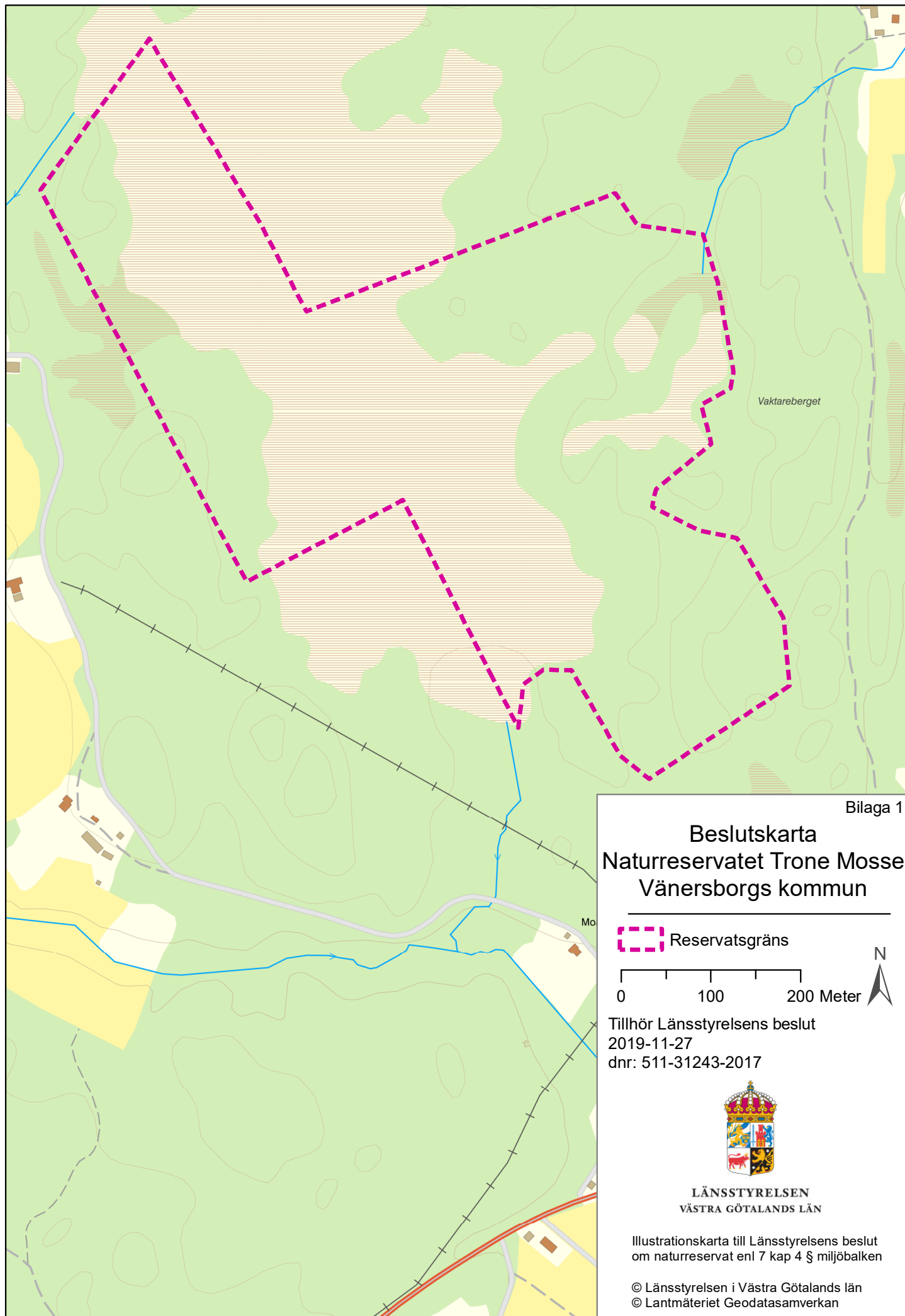
Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos regeringen. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till regeringen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

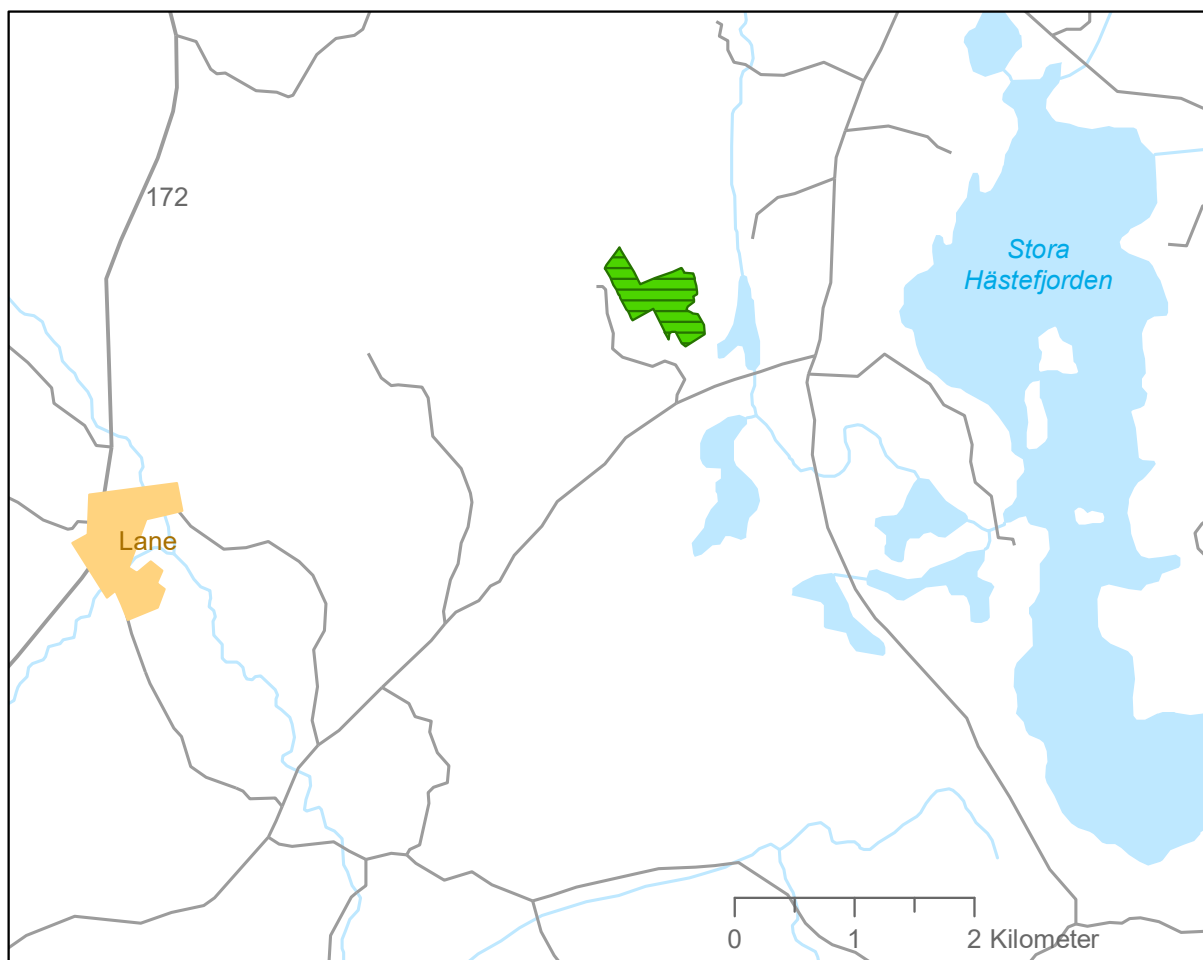
Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

ÖVERSIKT SKARTA

Naturreservatet Trone Mosse Vänersborgs kommun

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bilaga 3. Skötselplan
2019-11-27

Diarienummer
511-31243-2017

Sida
1(9)

Skötselplan för naturreservatet Trone Mosse i Vänersborgs kommun

Foto: Länsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Inledning	3
1. Sammanfattning	3
1.1 Syfte	3
1.2 Fakta om området och dess skötsel	4
2. Beskrivning av området	4
2.1 Uppgifter om naturreservatet	4
2.2 Allmän beskrivning av området	4
2.3 Övrig bebyggelse och anläggningar	4
3. Skötsel och bevarandemål	5
3.1 Indelning av skötselområden	5
3.2 Bevarandemål	5
3.3 Skötselområden med mål och åtgärder	5
4. Friluftsliv	6
5. Gränsmarkering	6
6. Uppföljning	6
6.1 Dokumentation av skötselåtgärder	6
6.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd	6
6.3 Revidering av skötselplanen	6
7. Planerad förvaltning	7
8. Referenser	7

BILAGOR

- 3.1 Karta – Skötselplanekarta
- 3.2 Karta - Natura 2000-habitatskarta
- 3.3 Tabell Arter; inom natura 2000-området Trone Mosse/Myrskyddsplanobjektet.
- 3.4 Tabeller för Naturtyper/Markslag och Natura-2000 habitattyper

Inledning

Skötselplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet, när och hur ofta det ska göras. Den fastställer också vad som är viktigast att göra, om reservatsförvaltaren, d v s den som är ansvarig för naturreservatets skötsel, behöver prioritera. Förutom reservatsförvaltaren vänder sig skötselplanen till markägaren och andra intressenter.

Skötselplanen är uppdelad i två delar, A och B. Den första delen är en beskrivande del. Där anges bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns i naturreservatet. Den andra delen av skötselplanen beskriver naturreservatets bevarandemål och hur naturreservatet ska skötas.

DEL A – BESKRIVNING

1. Sammanfattning

1.1 Syfte

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer,
- bevara ett stort mossekomplex med en mosaik av våtmark, orörda randskogar, sumpskogar samt kantzoner,
- bevara de växt- och djurarter som är knutna till dessa miljöer samt att på sikt öka tillgången till död ved,
- de i området fastställda Natura 2000-habitaten och arterna ska bevaras i gynnsamt tillstånd, vilket innebär att utbredningen av dessa, dess strukturer och ingående arter ska finnas kvar i tillräcklig omfattning.

Syftet ska uppnås genom att:

- skogen och våtmarken lämnas i huvudsak till fri utveckling,
- avverkningar, gallringar, granplantering och annat produktionsinriktat skogsbruk förbjuds,
- exploatering av området genom bebyggelse, vägdragning m m förbjuds, och
- annan verksamhet som kan påverka hydrologi och hydrokemi negativt förbjuds.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

1.2 Fakta om området och dess skötsel

Reservatsområdet utgörs av fastigheten Trombälgen 1:33. Skötseln går ut på att låta skogen utvecklas fritt. Detta resulterar i naturligt bildande av död ved och solbelysta luckor i skogen. En informationstavla sätts upp i anslutning till reservatsgränsen.

2. Beskrivning av området

2.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Naturreservatet Trone Mosse
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Vänersborg
Ungefärlig mittpunkt:	N 6481256, E 330583 SWEREF99
Lägesbeskrivning:	13 km nordost om Uddevalla, 15 km nordväst om Vänersborg
Fastigheter	Trombälgen 1:33
Ägandeförhållande	Privata markägare
Nyttjanderättsinnehavare:	Se bilaga 4
Areal (ha):	Ca 30 hektar
Förvaltare:	Västkuststiftelsen
Natura 2000-beteckning:	SE0530209
Naturgeografisk region:	Dalslands kuperade skogslandskap, 21a

2.2 Allmän beskrivning av området

Totalt är mossekomplexet Trone mosse ca 685 hektar och ligger på gränsen mellan Vänersborg, Färgelanda och Uddevallas kommuner. Naturreservatet är 30,5 hektar och ligger i mossekomplexets södra ände, ungefär 2 kilometer väster om Stora Hästefjorden i Vänersborgs kommun. Området är plant med enstaka kullar (högsta punkt är ca 85 meter över havet). Reservatet består till stor del av myrmark som domineras av en stor öppen, svagt välvd mosse. Mossen kantas bitvis av laggkärr och randskog som successivt övergår i en äldre gles tallskog. I öster finns även flera områden med sumpskogar och i väster finns partier med barrblandskog. Solbelysta luckor är vanligt förekommande i tallskogen. Död ved förekommer måttligt, och främst i form av torrakor. De stora öppna och förhållandevis ostörda mosseytorna ger goda förutsättningar för våtmarksfåglar. I myrområdet för hela Trone Mosse häckar bl.a. ljungpipare, storspov, rödbena och grönbena.

En lista över samtliga rödlistade arter och signalarter inom natura 2000-området Trone Mosse finns i bilaga 3.3.

2.3 Övrig bebyggelse och anläggningar

I reservatet finns inga kända anläggningar.

DEL B – SKÖTSEL AV TRONE MOSSE

3. Skötsel och bevarandemål

3.1 Indelning av skötselområden

Indelningen av skötselområden utgår från skötselbehovet. Naturreservatet är indelat i ett skötselområde, fri utveckling. Skötselområdet innehåller flera naturtyper/marks lag, se tabell 2 i bilaga 3.4. I skötselområdet finns även Natura 2000-naturtyper, se tabell 3, bilaga 3.4.

3.2 Bevarandemål

Bevarandemålen preciserar syftet för respektive skötselområde och ger en beskrivning av hur det ska se ut när gynnsamt tillstånd råder. De ger också förutsättningar för den uppföljning som planeras.

3.3 Skötselområden med mål och åtgärder

Skötselområde 1 – Hela naturreservatet ingår i skötselområde 1 - Fri utveckling

Skötselområde	Areal (ha)
1	30,5
Summa	30,5

Beskrivning:

Skötselområdet avser hela naturreservatet och utgörs av tallskog, sumpskog med inslag av lövträd och våtmarker med tillhörande randskogar. Skogsområdet har delvis gott om död ved, främst torrakor, samt solbelysta luckor.

Bevarandemål:

Det övergripande målet är att låta skogs- och våtmarken med tillhörande randskog utvecklas fritt efter naturligt förekommande processer. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd. Skogen har en varierad åldersstruktur med inslag av olika typer av död ved, gamla träd och solbelysta luckor. Trädsiktet ska i huvudsak präglas av tall, med inslag av löv i sumpskogspartierna. Naturliga störningar så som insektsangrepp, stormfällning eller brand kan leda till att hela eller delar av området under perioder har en annan karaktär. Våtmarken ska vara öppen (<30 % täckningsgrad), endast mindre grupper av träd och buskar ska förekomma. Igenväxning ska inte förekomma. De öppna mosseytorna ska erbjuda goda förutsättningar för häckande och spelande fåglar.

Arealen skog (inräknat sumpskogar och övrig substratmark så som hållmark) är minst 16,3 ha varav minst 5,2 ha är Taiga (9010), arealen Öppna mossar och kärr (7140) är minst 13,7 ha och arealen skogbevuxen myr (91D0) är minst 1,23 ha.

Skötselåtgärder:

Inga åtgärder förutom uppföljning av reservatets syfte, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus för miljöer och arter enligt Naturvårdsverkets riktlinjer, 2010 (se även kap. 6.2).

4. Friluftsliv

Karta med informationsskylt finns i bilaga 3.1.

Bevarandemål:

Målet är att låta området vara tillgängligt för allmänheten och att besökare ska få relevant information om området. Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länsstyrelsens hemsida och en underhållen informationstavla ska finnas vid naturreservatets gräns.

Engångsåtgärder:

En informationstavla ska sättas upp på den plats som är markerade på karta i bilaga 3.1. Tavlan ska utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar Att skylta skyddad natur. De ska bland annat innehålla karta över reservatet samt beskriva dess syfte, bevarandevärden och gällande föreskrifter för allmänheten. En engelsk text eller en engelsk sammanfattning ska finnas.

Underhållsåtgärder:

Informationsanläggningen ska tillses regelbundet och underhållas vid behov av förvaltaren.

5. Gränsmarkering

Reservatets gräns ska märkas ut i fält. Gränsmarkeringar ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar ”Att skylta skyddad natur”.

6. Uppföljning

6.1 Dokumentation av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs i reservatet bör dokumenteras av den som utför åtgärden. Av dokumentationen bör framgå:

- åtgärd
- plats (skötselområde)
- kostnad
- tidpunkt
- utförare

Åtgärder av restaureringskaraktär bör dokumenteras med foto före och efter åtgärd.

6.2 Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. I en särskild uppföljningsplan kommer målindikatorer att anges. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i skötselplanen uppfylls och att skötseln fungerar. Uppföljningen kommer vara en viktig hjälp för förvaltarens planering av skötselarbetet.

6.3 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när uppföljningen indikerar att det behövs.

7. Planerad förvaltning

Naturreseptatet förvaltas av Västkuſtſtiftelsen. Förvaltningen av naturreseptatet Trone moſſe bekostas av ſtaten.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av ſkötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högſta prioritet att genomföra.

Åtgärd	När/intervall	Prioritet
Gränsmarkering	Omgående	1
Informationsskylt	Omgående	1
Uppföljning av bevarandevärden	Vid behov	3

8. Referenser

EUs art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2, 4 och 5.

EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1.

ArtDatabanken, 2015. Rödlſtade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Länsſtyrelsen Väſtra Götalands län och Skogsſtyrelsen, 2019, Strategi för formellt ſkydd av ſkog i Väſtra Götalands län. Rapport 2019:05. Länsſtyrelsen Väſtra Götaland, Naturavdelningen.

Naturvårdsverket, 2017. Nationell strategi för formellt ſkydd av ſkog. Rapport 6762, Naturvårdsverket, Stockholm.

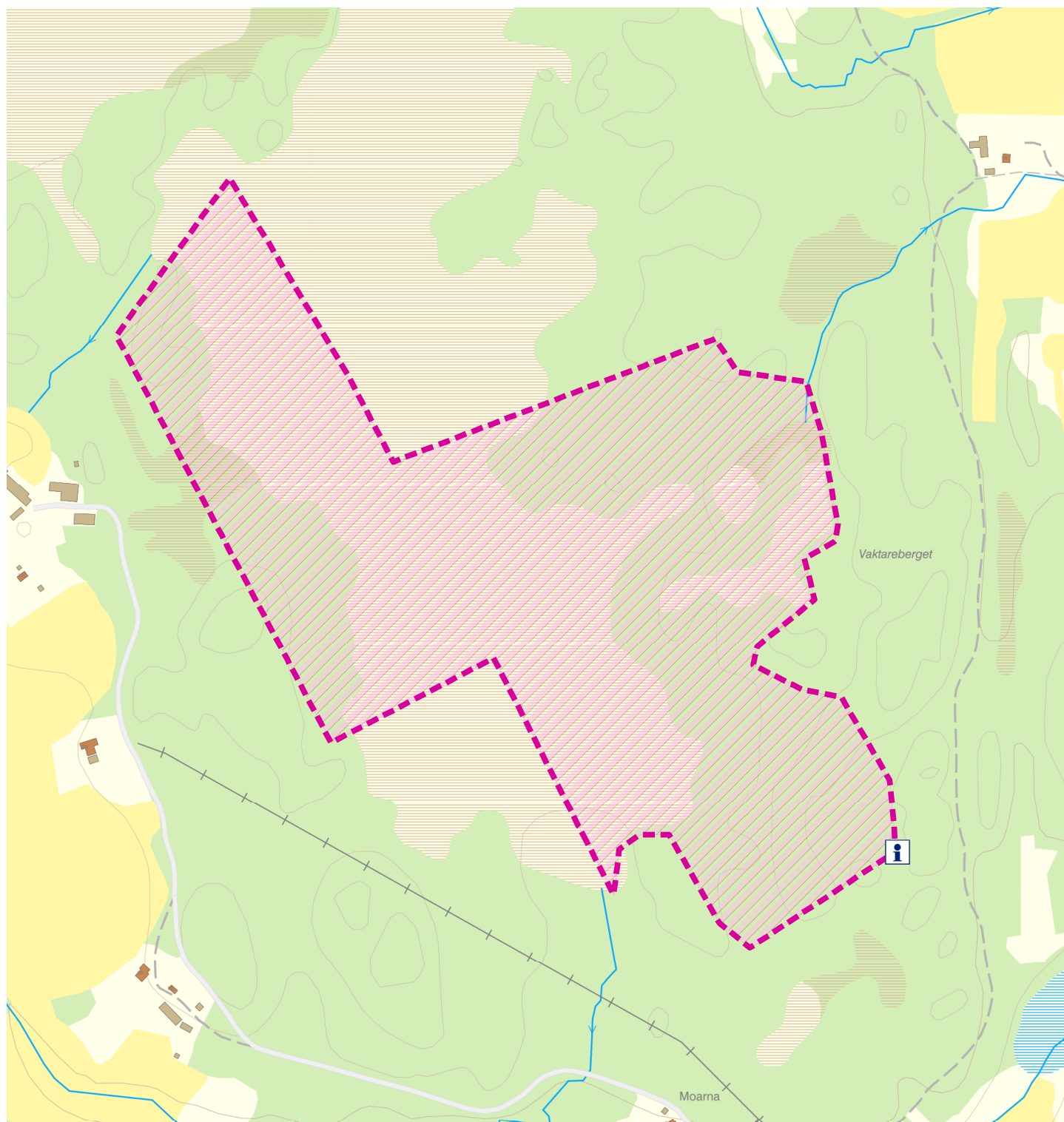
Naturvårdsverket, 2003. Att ſkylta ſkyddad natur. Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2003. Kartering av ſkyddade områden – ſkogstyper i naturreſervat och nationalparker. Rapport 5282, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket. 2006. Myrſkyddsplan för Sverige - huvudrapport över revidering 2006. Rapport 5667, Naturvårdsverket, Stockholm.

Naturvårdsverket, 2016. Tillgängliga koder för attributet ”Naturtyp” i NNK-IT ſyſtemet (Ärendenr: NV-08177-15). Naturvårdsverket, Stockholm.

Nitare, J. (red.), 2010. Signalarter - indikatorer på ſkyddsvärd ſkog. Flora över kryptogamer. Skogsſtyrelsens förlag, Jönköping.

Bilaga 3.1, Skötselplanekarta Naturreservatet Trone Mosse, Vänersborgs kommun

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

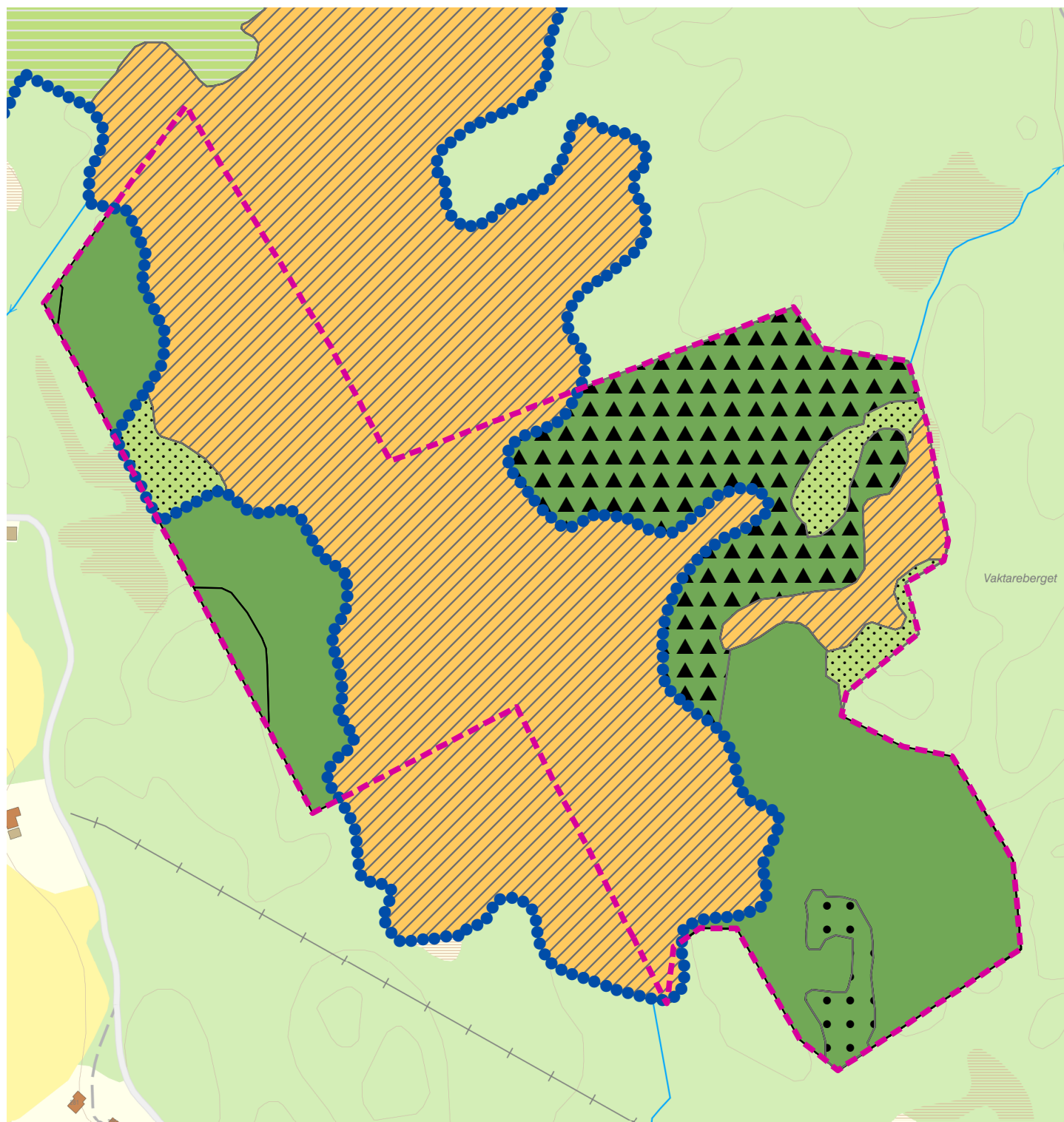
- Reservatsgräns
- Skötselområdet
- Informationsskylt

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Trone Mosse
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2019-11-27, dnr 511-31243-2017

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3.2, Natura 2000-habitatskarta Naturreservatet Trone Mosse, Vänersborgs kommun

- Reservatsgräns
 Natura 2000-område

Naturtyper, Natura 2000

- 7140 - Öppna mossar och kärr
 9010 - Taiga
 91D0 - Skogbevuxen myr
 9903 - Icke-natura skog, barrskog
 9925 - Icke-natura skog på fuktig/blöt mark

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

0 100 200 300 Meter

Illustrationskarta till skötselplan för
naturreservatet Trone Mosse
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2019-11-27, dnr 511-31243-2017

© Länsstyrelsen i Västra Götalands län
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

**Bilaga 3.3 - Tabell Arter; inom natura 2000-området Trone
Mosse/Myrskyddsplanobjektet.****Tabell 1.** Förekomst av

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Gärdenfors 2010)
- arter (EU) som är listade i EUs fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) annex 1 och art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) annex 2, 4 och 5.
- Källa/uppgiftslämnare: Samtliga data är hämtade från rapporter i Artportalen. (*VMI = Våtmarksinventeringen)

Art	Kategori	Natura-2000 kod	Inventeringsdatum	Inventering
Mossor				
Flytvitmossa	EU		1987	VMI*
Praktvitmossa	EU		1987	VMI
Rostvitmossa	EU		1987	VMI
Rubinvitmossa	EU		1987	VMI
Uddvitmossa	EU		1987	VMI
Ullvitmossa	EU		1987	VMI
Lavar				
Grå renlav	EU		1987	VMI
Hedrenlav	EU		1987	VMI
Kärlväxter				
Lopplummer	EU		1972-78	
Revlummer	EU		1972-78	
Strandlummer	NT		1970-79	
Slätterfibbla	VU		1972-78	
Slättergubbe	VU		1972-78	
Åkerkulla	NT		1972-78	
Fåglar				
Buskskvätta	NT		2003	
Duvhök	NT		2011	
Fiskgjuse	EU	A094	2003-05, 2007	
Grönbenä	EU	A166	1983-84, 2003-05, 2007	
Ljungpipare	EU	A140	1984, 2003-05, 2007, 2011, 2014	
Mindre hackspett	NT		1974-84	
Nattskärre	EU	A224	1992, 1993	
Orre	EU	A409	2016	
Pärluggla	EU	A223	2016	
Slaguggla	EU	A220	2017	
Spillkråka	NT, EU	A236	1974-84	
Storlom	EU	A002	1974-84	
Storspö	NT	A160	1984	
Tjäder	EU	A108	1974-84, 1999	
Trana	EU	A127	2016	
Törnskata	EU	A338	1984	
Ängspiplärka	NT		1980, 1984, 2011, 2014	

Bilaga 3.4 Tabeller för Naturtyper/Markslag och Natura-2000 habitat

Tabell 2: Markslag och naturtyper. Arealerna är hämtade från: Kartering av skyddade områden (KNAS), (Naturvårdsverket 2003), och uppdaterade efter fältbesök.

Markslag och Naturtyp	Areal år 2019 (ha)
Barrskog:	13,07
Tallskog	11,9
Barrblandskog	0,17
Lövblandade barrskogar	1
Lövskog:	1
Triviallövskog	1
Sumpskog:	1,23
Lövsumpskog	0,43
Barrsumpskog	0,8
Våtmark:	14,2
Övrig substratdominerad mark: (vanl ohävdad; hållmark)	1
Summa:	30,5

Tabell 3: Förekommande Natura 2000-habitat

Kod	Natura 2000-habitat	Areal år 2019 (ha)	Målareal (ha)	Ligger inom N2000-området
7140	Öppna mossar och kärr	14,6	14,6	X
91D0	Skogbevuxen myr	1,23	1,23	X
9010	Taiga	5,3	5,3	